

Bij winterbrouwergerst

Stikstofbemesting opnieuw onder de loep genomen

De zoektocht van landbouwers naar alternatieve teelten met kansen om lokaal te kunnen produceren, resulteerde in hernieuwde interesse in lokale brouwergerst.

Om die reden werd in 2024 het Vlaio-LA-project Grow2Brew 'Naar een optimale teelt en valorisatie van brouwergerst in Vlaanderen' opgestart door HoGent, met als partners UGent, Inagro en de Bodemkundige Dienst van België (BDB). Uitgaande van enkele gekende knelpunten, optimaliseert het project alle teelttechnische aspecten van lokale brouwergerst. Zo krijgen landbouwers de nodige tools in handen om een kwalitatief product te kunnen leveren aan de mouterij- en brouwerijsector. Op die manier krijgt een sterke Vlaamse teelten, van veld tot bier, alle kansen.

Kwaliteit speelt rol

In dit kader werd binnen Grow2Brew in 2024 en 2025 de stikstofbemesting van winterbrouwergerst opnieuw onder de loep genomen. Opbrengst blijft uiteraard belangrijk, maar bij brouwergerst speelt ook de kwaliteit een belangrijke rol, met het eiwitgehalte als een van de belangrijkste parameters. Dat eiwitgehalte bepaalt namelijk of de gerst al dan niet als brouwergerst wordt aanvaard. In tegenstelling tot andere granen moet men bij brouwergerst niet streven naar een zo hoog mogelijk eiwitgehalte. Voor brouwergerst ligt de streefzone tussen 9% en 11,5% eiwit. De uitdaging voor de landbouwer is dus duidelijk: een goed evenwicht vinden tussen een sterke opbrengst en een geschikt eiwitgehalte. Dit maakt een doordachte bemesting cruciaal. In beide proefjaren werden telkens 3 proefplatformen met winterbrouwergerst uitgezaaid, namelijk in Lennik, Oosterzele en Koksijde. Proefhoeve Bottelare (HoGent-UGent) en Inagro legden daar bemestingsproeven aan, ondersteund door de BDB.

Bemesting evalueren

Om de bemesting te evalueren werd uitgegaan van een N-advies op basis van de N-indexmethode van

Brouwergerst biedt kansen om lokaal te telen en valoriseren. Foto: WO



de BDB. Binnen de proef werd het advies gedifferentieerd, zodat verschillende bemestingstrappen konden vergeleken worden. Het N-index-advies werd enerzijds verhoogd met 30% en anderzijds verlaagd met 30% en 50%.

De proeven werden aangelegd op zandleem-, leem- en poldergronden, volgend op wintertarwe en suikerbieten. De nitraatvoorraden bedroegen 10-60 kg NO₃-N/ha. Rekening houdende met deze voorraden en met onder andere het organische koolstofgehalte (met andere woorden de verwachte stikstofmineralisatie) en met de pH werd de N-index, zijnde een maat voor hoeveelheid beschikbare stikstof voor de teelt, beoordeeld als zeer laag tot lager dan normaal. De adviezen varieerden bijgevolg tussen 101 en 145 kg N/ha.

Delicaat evenwicht zoeken

Naar opbrengst toe bleek er een effect van locatie en jaar te zijn. In 2025 werd gemiddeld 10 ton/ha geoogst, terwijl dit gemiddeld 7 ton/ha was het jaar voordien. In Koksijde werd 9 en 10 ton/ha geoogst, gevolgd door Lennik, met 7 en 10 ton/ha en in Oosterzele op de lichtste grond werd 6 en 10 ton/ha geoogst, telkens respectievelijk in 2024 en 2025. Ongeacht deze effecten, nam de opbrengst duidelijk toe bij toenemende bemesting (figuur 1). Een beduidend opbrengstverschil werd gevonden tus-

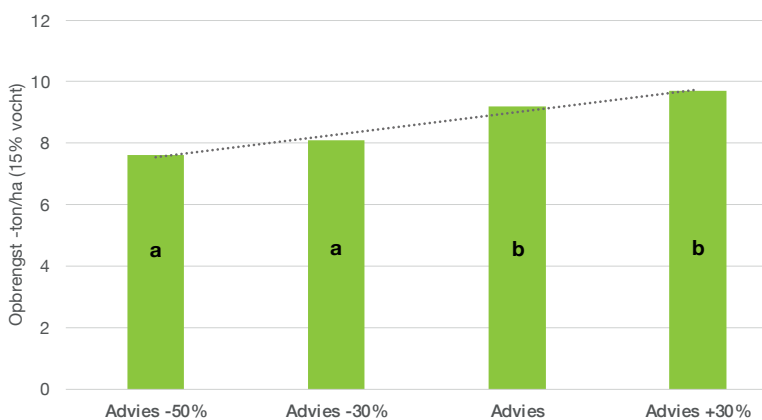
sen de objecten bemest volgens gereduceerd advies en de objecten bemest volgens advies of verhoogd advies. Een belangrijk verschil is het verschil tussen bemesting volgens advies en de bemestingstrap waar het advies met 30% verminderd werd.

De verschillende trappen in bemesting resulteerden ook in statistisch significante verschillen in eiwitgehalte (%) (figuur 2). Net als de korrelopbrengst steeg het eiwitgehalte duidelijk bij toenemende bemesting. Rekening houdende met de ontvangstvoorwaarden van brouwergerst, zijnde een eiwitgehalte tussen 9 en 11,5%, scoorden de bemestingstrappen waar bemest werd volgens advies en waar het advies met 30% verminderd werd het best.

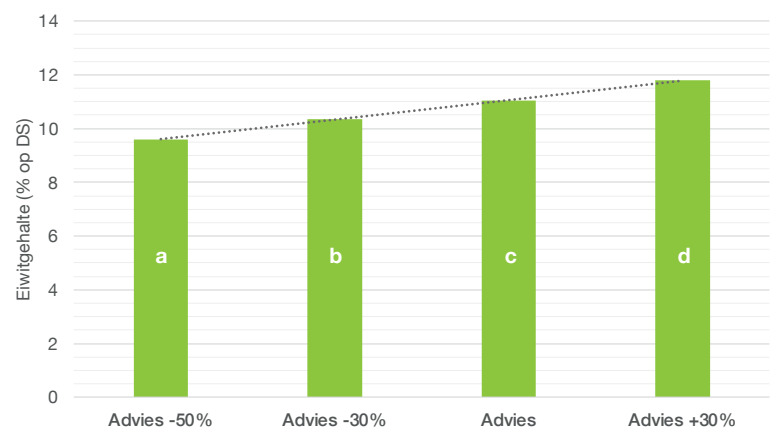
De proefresultaten van 2024 en 2025 bevestigen dat het een delicaat evenwicht is dat moet gezocht worden tussen opbrengst en eiwitgehalte. Bemesting volgens advies toont momenteel gemiddeld het beste resultaat: een eiwitgehalte volgens de normen, in combinatie met een goede opbrengst.

Wat verwachten in 2026?

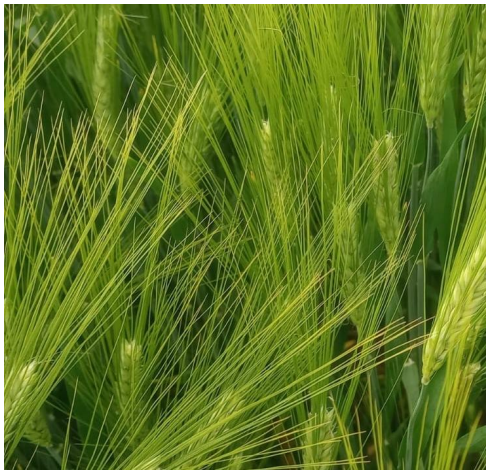
Vorig najaar werd op de 3 proefplatforms opnieuw winterbrouwergerst uitgezaaid. Daar worden ook dit voorjaar bemestingsproeven aangelegd, waarin dezelfde bemestingstrappen aangehouden wor-



Figuur 1: Bij toenemende bemesting neemt de opbrengst toe. Bron: BDB



Figuur 2: De verschillende trappen in bemesting resulteerden ook in statistisch significante verschillen in eiwitgehalte (%). Bron: BDB



Bij brouwergerst speelt vooral de kwaliteit een belangrijke rol. Foto: WO

Ziektedruk in wintergranen

Opvolging vereist, behandelen nog niet

Eind maart - begin april deden het Landbouwcentrum Granen Vlaanderen (LCG) en partners opnieuw waarnemingen naar de groei en de ziekteverschijnselen in wintergranen.



De eerste graanziekten werden vastgesteld in het veld, maar behandelen is vooralsnog niet aan de orde. Foto: TD

den. De proeven van 2026 volgen op suikerbieten en wintertarwe. De gemeten nitraatvoorraad bedraagt 24-43 kg NO₃-N/ha. De adviezen op de proefvelden van dit jaar gaan van 104 kg N/ha tot 133 kg N/ha.

Binnen het project worden ook een dertigtal praktijkpercelen opgevolgd. Zoals voorgaande jaren is de voorteelt vooral wintertarwe. Suikerbiet, maïs en wintergerst werden ook als voorteelt genoteerd voor enkele percelen. De nitraatvoorraden die gemeten werden op de praktijkpercelen lagen gemiddeld lager dan op de proefpercelen. De gemiddelde nitraatvoorraad op de praktijkpercelen bedroeg 16 kg NO₃-N/ha. De N-Index werd in gelijke mate gescoord als 'zeer laag' en 'lager dan normaal'. De adviezen die hieruit volgen, gaan van 114 tot 140 kg N/ha, met een gemiddelde van 134 kg N/ha. Er wordt geadviseerd om deze bemesting toe te dienen door 79 kg N/ha toe te passen bij de eerste fractie en 55 kg N/ha bij de tweede fractie.

Resultaten van de bemestingsproeven 2026 en conclusies die kunnen getrokken worden vanop de praktijkpercelen volgen later.

**Wendy Odeurs (BDB),
Jonas Claeys (Inagro),
Valérie Claeys, Joos Latré
(HoGent, Proefhoeve Bottelare,
AgroFoodNature)**

**Dana Vanderputten en Sylvie Vandoorne
(HoGent-UGent, Innovatiecentrum
voor Brouwerij & Fermentatie)**

De conclusie luidt dat bladvlekkenziekte algemeen voorkomt. Toch moet deze in dit vroege stadium nog niet behandeld worden, benadrukken ze.

Voet- en bladziekten

Oogvlekkenziekte werd niet waargenomen. Witziekte komt weinig voor. Dit werd enkel in de regio Brabant waargenomen. De aantasting varieert per perceel en variëteit.

Bladseptoria wordt overal waargenomen. De aantasting varieert van perceel tot perceel en naargelang de variëteit. Gaande van een zeer beperkte aantasting, namelijk slechts enkele blaadjes, tot meer dan een volledige bladlaag met bladvlekken. In dit vroege stadium moet echter nog niet behandeld worden.

Gele roest wordt sporadisch waargenomen, namelijk op 3 van de 25 geëvalueerde locaties. Voorlopig is de behandelingsdrempel nergens bereikt, maar gevoelige rassen worden het best goed opgevolgd. Vroege bruine roest werd enkele keren teruggevonden. De aantasting blijft voornamelijk beperkt. De behandelingsdrempel is nergens bereikt.

Ontwikkelingsstadium wintertarwe

Het merendeel van de tarwe is het stadium uitstoeeling (BBCH 25-29) voorbij. Een derde bevindt zich in stadium 'begin oprichten' (BBCH 30) en nog een derde van de tarwepercelen bevindt zich in het stadium '1ste knoop' (BBCH 31). In een beperkt aantal waarnemingen, 2%, heeft de tarwe het stadium 2de knoop (BBCH 32) al bereikt. **LCG/TD**



**Sterk in landbouw?
Dan kiest u voor expertise.**



Wij helpen u met landbouwverzekeringen, landbouwkredieten en bredeweersverzekeringen op maat.

Laat gratis jouw polissen nakijken:

✉ Jan@vahodi.be

☎ 09 373 49 40

Plan meteen je afspraak via onze QR-code!



200262978801